

Еволюція автоматизованих інформаційно-аналітичних систем управління навчально-виховним процесом // Науковий пошук молодих дослідників : Збірник наукових праць студентів, магістрантів та викладачів / За ред. О. М. Королюк – Випуск 6. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – 260 с. – С. 251–253.

Карплюк Світлана,

Заступник декана фізико-математичного факультету

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри прикладної математик та інформатики

ЕВОЛЮЦІЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИМ ПРОЦЕСОМ

Здійснення управління складними соціально-економічними та технологічними процесами на сучасному етапі розвитку та інформатизації суспільства немислиме без широкого використання потужних автоматизованих інформаційно-аналітичних Web-орієнтованих систем, які слугують інструментами реалізації основних функцій менеджменту усіх сфер людської діяльності та здатні оперативно й ефективно обробляти значні потоки інформації, що циркулюють у цих процесах. Перед необхідністю створення такого типу систем опинилися й сучасні вищі навчальні заклади освіти, оскільки їх належне функціонування вимагає врахування, з інформаційної точки зору, складної ієрархічної структури з розгалуженими інформаційними зв'язками між основними компонентами та блоками, а також значним обсягом інформаційних потоків у них.

Аналіз психолого-педагогічної та спеціальної літератури доводить про зацікавленість науковців проблемою розробки та удосконалення автоматичних систем управління навчально-виховним процесом, а також впровадженням їх у роботу вищих навчальних закладів освіти на протязі багатьох десятиліть.

Так, наприклад, педагогічні підходи до комп'ютеризації й інформатизації навчального процесу розглянуто у роботах В. Бикова, Б. Гершунського, М. Жалдака, Ю. Машбиця, І. Підласого, І. Роберт, Г. Селевка, Є. Полат, Н. Тализіної та ін. Перспективні напрямки використання соціальних сервісів Інтернет в освіті подано в наукових доробках С. Дауна, В. Кухаренка, Н. Морзе, Дж. Сіменса, Є. Патаракіна, Б. Ярмахова та ін.

Особливий внесок у розроблення та дослідження підходів, методів, моделей та засобів автоматизованого управління навчальним процесом зробили вчені, праці яких відносяться до різних галузей науки, а саме А. І. Берг, В. І. Скуріхін, В. М. Глушков, А. А. Стогній. В дослідженнях Л. П. Оксамитної, Т. І. Коджі, А. І. Башмакова, В. О. Деповського зроблено акценти на розробці систем автоматизації процесів навчання та їх контролю.

Значні доробки вітчизняних та зарубіжних вчених, які безпосередньо чи опосередковано торкалися окресленої проблеми, свідчить про те, що попри досить активне впровадження головних ідей управлінської діяльності в роботу ВНЗ, немає наукових досліджень, у яких було б визначено хронологічні межі становлення та розвитку автоматизованих систем управління навчальним процесом. Отже, постає необхідність визначити основні історичні етапи становлення та розвитку інформаційно-аналітичних систем управління навчально-виховним процесом у вищих школах, що і є метою статті.

Еволюційні етапи становлення та розвитку автоматизованих інформаційно-аналітичних систем управління навчально-виховним процесом у вищій школі можна представити у вигляді схеми, яка подана на рис. 1.

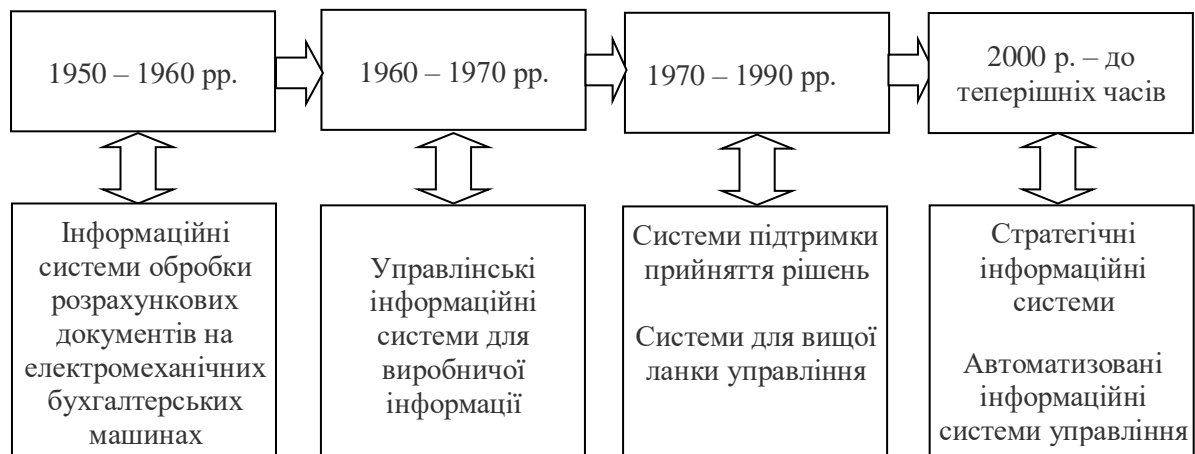

Рис. 1. Еволюція автоматизованих інформаційних систем

Дамо коротку характеристику кожного із етапів становлення та розвитку автоматизованих інформаційно-аналітичних систем, які відображають мету та основні тенденції щодо їх створення в різні періоди науково-технічного прогресу:

I етап. Перші інформаційні системи з'явилися в 50-х рр.. У ці роки вони були призначені, в основному, для обробки рахунків і розрахунку зарплати, а реалізовувалися на електромеханічних бухгалтерських рахункових машинах. Це призводило до деякого скорочення витрат і часу на підготовку паперових документів.

II етап. 60-ті рр.. знаменуються зміною ставлення до інформаційно-аналітичних систем. Інформація, отримана з них, стала застосовуватися для періодичної звітності за багатьма параметрами. Для цього організаціям було потрібно комп'ютерне обладнання широкого призначення, що давало можливість здійснювати безліч функцій, а не лише обробляти рахунки і рахувати зарплату, як було раніше.

III етап. У 70-х – поч. 80-х рр.. інформаційно-аналітичні системи починають широко використовуватися як засіб управлінського контролю, що підтримує і прискорює процес прийняття рішень.

IV етап. До кінця 90-х початку 2000 рр.. концепція використання інформаційно-аналітичних систем знову змінюється. Вони стають стратегічним джерелом інформації і використовуються на всіх рівнях організації будь-якого профілю. Інформаційно-аналітичні системи цього періоду, надаючи вчасно потрібну інформацію, допомагають організації досягти успіху у своїй діяльності, створювати нові товари та послуги, знаходити нові ринки збуту, забезпечувати собі гідних партнерів і багато іншого. До цього періоду також відносяться інформаційно-аналітичні системи, які створені для налагодження та забезпечення якісного функціонування закладів освіти, а саме автоматизовані системи управління навчально-виховною діяльністю.

Отже, дослідження показали, що постійний розвиток суспільства та його інформатизація сприяли розробці та впровадженню автоматизованих інформаційно-аналітичних систем управління навчально-виховним процесом, здатних модернізувати технологію управління основною частиною діяльності вищого навчального закладу, реалізуючи всі загальні функції менеджменту.

Література

1. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту : підручник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. – К. : Академвидав, 2007. – 464 с.